

Izráel pusztai vándorlása a végéhez közeledik. Már benne járnak a szövetségben, amit Isten kötött velük. Ő akkor azt ígérte: „ha figyelmesen hallgattok rám... az én népem lesztek” (2Móz 19,5). Isten igényli, parancsolja, hogy figyelmesen hallgassunk rá. Ne megszokásból tiszteljük Őt, ne rutinból gyakoroljuk a vallásunkat. – Izráelnél is készen volt a szent sátor, folyt az áldozatok bemutatása. Beleeshettek (bele is estek) abba a szemléletbe, hogy ha megteszem, ami a törvényben van, akkor fog Isten szeretni, megsegíteni; ha bemutatom az áldozatomat, akkor megbocsátja a vétkeimet. „Tudom, mikor mit kell tennem, ezért nem lehet baj, biztonságban vagyok.” – Aki így gondolkodik, az már nem hallgatja figyelmesen Istent. Annak nincs kapcsolata Vele, és nem is kívánja ezt a kapcsolatot.

Izráel népe között Mózes volt az, akivel személyesen beszélt az Úr. De Mózes azt kívánta: „bárcsak az Úr egész népe próféta volna...” (4Móz 11,29): mindenkinek, aki Isten népéhez tartozik, legyen személyes kapcsolata az Úrral. Ismerje meg, tudja és emlékezzen rá, hogy Ő kicsoda és mit tett, és dicsérje Őt – mert erre választotta ki, azért „formálta”, hogy hirdesse dicséretét (Ézs 43,21), ahogyan minket is arra választott ki, „hogy dicsőségének magasztalására legyünk, mint akik előre reménykedünk a Krisztusban” (Ef 1,12).

Első az, hogy ki Isten és mit tett értünk; csak utána következik az, hogy mit kíván tőlünk. Ld. 2Móz 19,4–5: „ti láttátok, mit cselekedtem... most azért, ha figyelmesen hallgattok”. Mózes is az elején az Úr tetteiről beszél (5Móz 1–3. fejezet), csak utána a törvényről. Most is azzal kezdi: „kutasd át a régi időket”: mit tett az Úr, tett-e hasonlót bárki más. Nem tett: egyetlen pogány „isten” sem jött közel az emberhez, nem mutatkozott be, nem szabadította meg őt semmiből. Valójában a bálványok semmit sem tesznek (5Móz 4,28; Ézs 44,9–20). Amiket nekik tulajdonítanak, mintha ők tették volna, azt is csak azért „tették”, mert „kifizették őket” az áldozatokkal. Az Úr pedig féltékeny (féltőn szerető) Isten: nem engedi, hogy Őt ezekkel állítsuk egy sorba.

Ezért kell emlékeznünk arra, hogy ki Ő, mit tett, és dicsőítsük. Mózes arról beszél: az Úr úgy mutatkozott be Izráelnek, hogy megszabadította őket. „Megláttam népem nyomorúságát... le is szállok, hogy kimentsem őket” (2Móz 3,7–8) – mielőtt az emberek bármit is tettek volna. Isten szabadítása mindent megelőz: a mi igyekezetünket, a mi megtérni akarásunkat is: a bűnbeesés után már hangzik az ígélet „az asszony magváról”. Isten szabadítása még a bűneinket is megelőzi: Krisztus „a világ teremtése előtt kiválasztatott” (1Pt 1,20), hogy a Megváltónk legyen.

Izráel népe tudta, hogy közöttük van az Úr. Láta a jelekből, hallotta a szavát. Félték is: „kérték, hogy ne szőljon többé hozzájuk” (Zsid 12,19). Menekültek Istentől, mert azt látták, hogy Ő szent, hatalmas, „emésztő tűz”. Valóban az. Mégsem akarta, hogy elpusztuljanak: más népeket pusztított ki előlük, hogy földjük legyen. Ez a föld az ígélet földje, ahol Isten minden ígérete beteljesül – mert oda jött el Krisztus és ott váltott meg minket (2Kor 1,20).

A pogány népeket, akiknek a földjét Izráel elfoglalta, Isten üzte (pusztította) ki onnan. Utálatosak lettek Isten előtt a bűneikkel (5Móz 18,12): az emberáldozatokkal, a varázslással (okkult bűnökkel). „Nem méltatták Istent arra, hogy megtartsák ismeretükben” (Róm 1,28), bár a teremtés alapján tudhattak volna róla, és tisztelhatték volna. Isten ítélete elérte őket. A mai világot is eléri. De akkor, ott volt lehetőség a megmenekülésre: „hit által nem vészett el Ráháb” (Zsid 11,31). Hitt abban, hogy Izráel Istene az Isten, aki képes volt megmenteni a választottjait, és Ő adott nekik győzelmet is.

A mai pogány világ számára is van menekülés, de csak hit által, azon az úton, amit Isten készített. Ez az út Krisztus. Isten a régi Izráelnek is Őt jelentette ki: az Egyiptomból való szabadítással, az áldozatokkal, a törvénnyel, a próféták által.

„Tudd meg azért: az ÚR az Isten, nincs más!” (39. v.) Isten az, Aki a Fiát adta oda értünk, hogy megszabadítson a bűneinkből. Más vallások nem tudnak Szabadítóról, szerintük az embernek kell megváltania önmagát. Nem hisznek olyan Istenben, aki szereti őket.

„Tartsd meg rendelkezéseit és parancsolatait”: azét, aki szeretett minket és Önmagát adta értünk; Aki betöltötte a törvényt, amit mi nem tudunk betölteni. Aki kész arra, hogy bennünk legyen, hogy a maga Lelkéből adjon nekünk (1Jn 3,24), és mi az Atya Isten gyermekei legyünk. „Az Ő parancsolatai nem nehezek” (1Jn 5,3) azoknak, akikben Ő él.

5Móz 6,6–7

„Maradjanak a szívedben azok az igék, amelyeket ma parancsolok neked. Ismételd azokat fiaid előtt, és beszélj azokról, akár a házában vagy, akár úton jársz, akár lefekszel, akár fölkelsz!”